Lieta Nr. C29312922
Lietas arhīva Nr. C – 02248 – 23/80
ECLI:LV:RPT:2023:1127.C29312922.3.S

Rīgas pilsētas tiesa
SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2023. gada 27. novembrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese I.Rubina,
rakstveida procesā izskatīja civillietu apdrošināšanas akciju sabiedrības "BALTA" prasībā par naudas piedziņu pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks".

Aprakstošā daļa

[1] Apdrošināšanas akciju sabiedrības "BALTA" 2022. gada 31. martā cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā (pēc tiesu reorganizācijas kopš 2022. gada 1.augusta – Rīgas pilsētas tiesa) vienkāršotās procedūras prasību par naudas piedziņu pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", lūdzot piedzīt no atbildētājas zaudējumus 1061,69 EUR izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā, samaksāto valsts nodevu 159,25 EUR un noteikt prasītājas tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos nokavējuma procentus 6% gadā no parāda summas līdz sprieduma izpildei.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] Starp prasītāju un /pers. A/ tika noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta Ģimenes apdrošināšanas polise Nr. 567195074, uz kuras pamata tika apdrošināts dzīvoklis /adrese/. Polises darbības termiņš bija noteikts no 2015. gada 5. septembra līdz 2016. gada 4. septembrim.

[1.2] Polises darbības laikā dzīvoklis tika appludināts, par ko dzīvojamas mājas apsaimniekotājs SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" sastādīja aktu, kurā tika konstatēts, ka dzīvokļa appludināšanas cēlonis ir dzīvojamās mājas augšējās sadales cinkotās caurules punktveida korozija. Minētais ūdensvads atrodas apsaimniekotāja atbildības robežās, līdz ar ko, atbildētājs ir SIA "Rīgas namu pārvaldnieks".

[1.3] Prasītāja pārstāvis apsekoja salieto dzīvokli, eksperts izvērtējot apdrošināšanas lietas materiālus, sastādīja attiecīgo tāmi un aprēķināja tiešās remontdarbu izmaksas 1201,69 EUR apmērā atskaitīja ar polisi noteikto pašrisku 140 EUR un izmaksāja cietuša dzīvokļa īpašniekam apdrošināšanas atlīdzību 1061,69 EUR apmērā.

[1.4] Ievērojot to, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā, atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks noplūdes brīdī bija atbildīgs par šo komunikāciju uzturēšanu, kā arī par to bojājumu rezultātā nodarītiem zaudējumiem. Savukārt pienākums rūpēties par komunikāciju uzturēšanu ietver sevī ne tikai pienākumu novērst komunikāciju bojājumus to rašanās gadījumā, bet arī regulāri pārbaudīt komunikāciju stāvokli, savlaicīgi veikt to nomaiņu vai labošanu piesardzības apsvērumu dēļ, gādājot, lai komunikācijas pastāvīgi būtu tādā tehniskā stāvoklī, lai pēc iespējas samazinātu avārijas situāciju risku un no tā izrietošus bojājumus.

[1.5] Prasītājas ieskatā dzīvojamās mājas ūdens stāvvada bojājums nav uzskatāms par nejaušu notikumu vai nepārvaramas varas apstākli, appludināšanas rezultātā izraisītie zaudējumi nav uzskatāmi par nejaušiem Civillikuma 1773.panta izpratnē, bet ir atbildētājas prettiesiskas bezdarbības sekas, proti, ūdens noplūdi varēja novērst, ja dzīvojamās mājas kopējās inženierkomunikācijas būtu uzturētas pienācīgā tehniskā kārtībā, veiktas pārbaudes, tehniskā apkope un remonts, kas saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta d) apakšpunktu ir atbildētājas kā mājas pārvaldnieka tiešs pienākums

Atbildētāja nav pienācīgi sekojusi tās apsaimniekošanā nodotās dzīvojamās mājas komunikāciju tehniskajam stāvoklim, kas novedis pie dzīvokļa bojājumiem, tādējādi nodarot zaudējumus trešās personas mantai.

[1.6] Prasība pamatota ar likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.pantu, Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu, Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775.p., 1779.patu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4. - 6.pantu, Ministru kabineta noteikumiem Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām", Ministru kabineta noteikumiem Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi". un 2010. gada 28.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2.punktu.

[2] Atbildētāja 2022. gada 13. maijā iesniegusi tiesā rakstveida paskaidrojumu, norādot, ka prasību neatzīst.

[2.1] Atbildētāja uzskata, ka prasītāja sastādītā tāme nav noformēta saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.916 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība" un Dokumentu juridiskā spēka likumu, tālab atbildētājai nav saistoša.

[2.2] Prasībā nepilnīgi ir norādīts appludināšanas datums, nepilnīgi norādīts saliešanas iemesls, turklāt augšēja sadale renovēta 1999. gada un ir zem siltumizolācijas.

[2.3] Atbildētāja uzskata, ka prasītāja, atsaucoties uz neatļauto darbību (bezdarbību) no atbildētājas puses, pati tikai pēc īpašnieka iesnieguma, nepārliecinoties vai remonts ir paveikts, izmaksājot tam atlīdzību, ļoti paviršu izvērtēja pieprasīta zaudējuma nodarīšanas apstākļus un atlīdzinājuma apmēru, turklāt vispār nevērtējot zaudējumu vērtējuma samērojamību ar priekšmeta vērtību zaudējuma nodarīšanas laikā.

Zaudējumu atlīdzības summa ir nesamērīgi liela, salīdzinot ar 2016. gada 22.jūlija Aktā par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem norādītiem bojājumiem un dzīvokļa stāvokli pirms remonta.

Prasītāja dzīvokļa stāvokļa salīdzinājumu pirms/pēc remonta nav iesniegusi. Nekādi pieradījumi par iepriekšēja remonta vērtību lietā nav iesniegti. Remonts dzīvoklī ir no nezināmiem laikiem un tam, amortizācijas dēļ, nav vairs nekādas vērtības. Atbildētajam (gadījumā, ja tas tiešam ir vainīgs) nav

jāuzlabo dzīvokļa stāvoklis un nav jādod atlīdzība par neesošiem bojājumiem un nepaveiktiem darbiem (sagatavošanas remontdarbiem, transports, darbs, nodokļi utt.).

[2.4] Atbildētāja ir izpildījusi savas likumiskās un līgumiskās saistības, no atbildētājas puses nav bijusi prettiesīga darbība vai bezdarbība.

Atbildētāja 2016. gada 7. aprīlī sastādīja Aktu par dzīvojamas mājas vizuālo apsekošanu, no kura izriet, ka karstā ūdens augšēja sadale ir apmierinošā stāvoklī – tai nav bojājumu, kuru novēršanai nepieciešams ārpuskārtas remonts, tai nav iestājies vidējais kalpošanas ilgums un tā ir iekļauta remontdarbu plānā, kā arī kopība ir parādā atbildētajai.

No kā izriet, ka atbildētāja regulāri ir apsekojusi dzīvojamo ēku, pildot 2010.gada 29.septembra Ministru kabineta noteikumus Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 3.[1], 6., 13., 13.[1] punktus.

Atbildētajai nav pienākuma apsekot atsevišķos īpašumus (dzīvokļus).

[2.5] Atbildētāja 2012. gada oktobrī un turpmāk sagatavojot Dzīvojamai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojumus (plānus) 2013.-2016.gadiem, informēja dzīvojamās mājas iedzīvotājus par minēto un citu komunikāciju vidēja kalpošanas ilguma iestāšanos 1994. un 2004.gadā, pirms izveidots atbildētājs un pieņemti 2010.gada 29.septembra Ministru kabineta noteikumi Nr.907, kur dvieļu žāvētāji, cinkotie cauruļvadi – 20 un 30 gadi, un nepieciešamību tos nomainīt).

Māja nodota ekspluatācijā 1974. gadā. Augšēja sadale renovēta 1999. gadā, tātad komunikācijai nav iestājies vidējais kalpošanas ilgums.

Mājā, pirms šīs komunikācijas nomaiņas, bija/ir citi vairāk svarīgie darbi, kuru prioritātes nosaka likumdošana (faktiskais stāvoklis) un nenoteica kopība, kā arī kopība ir parādā atbildētajam.

2013. gada un turpmāk dzīvojamai mājai /adrese/, Dzīvojamai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojumā (plānos) netika norādīts uz karstā ūdens augšējas sadales nomaiņu, jo sistēma renovēta 1999. gadā.

[2.6] Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.907 4.punktu, lai uzsāktu jebkādu remontu ir jākonstatē dzīvojamās mājas (komunikāciju) bojājums. Pierādījumi, ka pirms avārijas konstatēts ūdens sistēmas bojājums, kas dotu tiesības veikt bojāto vietu ārpuskārtas remontu, lietā nav.

[2.7] Atbildētāja, veicot dzīvojamās mājas apsekošanu, norādījusi nepieciešamos remontdarbus un orientējošās izmaksas. 2016. gada izmaksas norādītas uzturēšanas darba plānā. Neviens likums neuzliek atbildētajam pienākumu ieguldīt svešā īpašumā savus līdzekļus.

Atbildētāja var rīkoties tikai pamatojoties uz dzīvokļu īpašnieku kopsapulču lēmumiem.

[2.8] Nav pierādījumu tam, ka atbildētāja būtu pieļāvusi jebkādu darbību, kas būtu par pamatu notikušajam ūdens stāvvada bojājumam, vai bezdarbību, kur pie pastāvošajiem apstākļiem, ja būtu zināms par draudošo bojājumu atbildētāja kompetences ietvaros nebūtu rīkojies un draudošo bojājumu novērsusi.

[2.9] Iebildumi pamatoti ar likuma "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas likums" 5., 9.pantu, likuma "Dzīvokļa īpašuma likums" 3., 10., 13., 14., 16., 17.pantu, Apdrošināšanas līguma likuma 7.pantu, Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 10.panta pirmās daļas 2., 4. un 5. punktu, 2017.gada 11.jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" 10. 11. ,12., 13.punktu, Ministru kabineta noteikumiem Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 3.[1], 6., 13.,13.[1] punktu, Civillikuma 1., 1071., 1771. – 1771., 1776., 1779., 1792., 2391.pantu.

[3] Atbildētāja 2022. gada 27. oktobrī iesniegusi tiesā papildus paskaidrojumus.

Atsaucoties uz Apdrošināšanas līguma likuma 19. pantu, norāda, ka lietā nav iesniegts apdrošināšanas līgums starp dzīvokļa īpašnieku un prasītāju, ir iesniegta polise, kas nav apdrošināšanas līgums. Lietā nav iesniegti pierādījumi pirms apdrošināšanātā riska iestāšanās – īpašuma apsekošana, kā to nosaka Apdrošināšanas līguma vispārējo noteikumu Nr. 06 7.1.1.punkts. Lietā nav iesniegts pierādījums no prasītāja puses, ka dzīvokļa īpašnieks būtu paziņojis prasītājam par apdrošināšanas riska iestāšanos. Atsaucoties uz Fizisko personu visu risku īpašuma apdrošināšanas līguma noteikumiem Nr. 1202.207 norāda, ka nav iesniegti pirms apdrošināšanas slēgšanas apskates dokumenti un dzīvokļa īpašnieka iesniegums par tā stāvokli. Lietā nav pierādījumi, ka prasītājs būtu apsekojis dzīvokli pēc negadījuma, nav iesniegts apskates protokols un noteikti tā zaudējumi, līdz ar to prasītāja tāme ir nepamatoti sagatavota. Tādējādi nav iespējams pārbaudīt tāmē norādītā aprēķina pamatotību un pareizību, proti, nav iespējams nedz identificēt, kuras dzīvoklī esošās telpas un kādā platībā tika sabojātas, nedz pārliecināties par to, ka prasītājas iesniegtajā tāmē norādītie remonta darbi ir saistīti ar prasītājas mantas vērtības samazinājumu. Uzskata, ka šo iemeslu dēļ prasība ir noraidāma. Atsaucoties uz Apdrošināšanas līguma likuma 1. panta 6 punktu, 8. panta ceturto daļu, 18. pantu, 45.panta pirmo daļu uzskata, ka lietā veiktā izmaksa nav kvalificējama kā kā apdrošināšanas atlīdzība, kas ir pamats prasības noraidīšanai.

[4] Prasītāja nav lūgusi uzklausīšanu tiesas sēdē. Atbildētāja nenorādot konkrētu pamatojumu lūgusi uzklausīšanu tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 250.[26] panta pirmā daļa noteic, ka tiesa, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus, iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Tiesa var lietu iztiesāt tiesas sēdē arī pēc savas iniciatīvas. Ja tiesa atsaka lūgumu iztiesāt lietu tiesas sēdē, to norāda spriedumā.

Atbildētājas pārstāvis paskaidrojumos formāli norādījis, ka nepieciešams lietu izskatīt mutvārdu procesā.

Ņemot vērā to, ka puses lietā ir sniegušas savus paskaidrojumus un iebildumus un, to, ka no atbildētājas lūguma par lietas iztiesāšanu tiesas sēdē neizriet, par kādiem vēl nozīmīgiem apstākļiem atbildētāja sniegs paskaidrojumus tiesas sēdē un nav arī norādīts, kādus papildus pierādījumus atbildētāja vēlas iesniegt un pārbaudīt tiesas sēdē, tiesa atzīst par pietiekamu lietas izskatīšanai prasības pieteikumā ietverto pamatojumu un paskaidrojumos izklāstītos argumentus, un pušu iesniegtos pierādījumus, līdz ar to neuzskata par lietderīgu iztiesāt lietu tiesas sēdē.

[5] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[25] panta pirmo daļu tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir paziņots Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā 2023. gada 27. septembrī nosūtot paziņojumu, kā arī paziņots sprieduma pieejamības datums.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, pārbaudot rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir apmierināma.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

[8] Lietā nav strīda, ka dzīvojamo māju /adrese/, apsaimnieko atbildētāja.

[9] Lietā nodibināts, ka 2015. gada 18. augustā starp prasītāju kā apdrošinātāju un /pers. A/ kā apdrošinājuma ņēmēju tika noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta Ģimenes apdrošināšanas polise Nr. 567195074, tādējādi apdrošinot dzīvoklis /adrese/, apdrošināšanas periods ir no 2015. gada 5. septembra līdz 2016. gada 4. septembrim.

[9.1] Lietā nav strīda, ka apdrošināšanas līguma darbības laikā - 2016. gada 7. jūlijā - notika apdrošinātā dzīvokļa saliešana.

[9.2] Atbildētājas pārstāvji 2016. gada 11. jūlijā apsekoja dzīvokli un 2016. gada 22. jūlijā sastādīja Aktu Nr. 1 – 8/30042 par konstatētajiem bojājumiem, kurā norādīts, ka dzīvoklim /adrese/, bojājumi radušies sakarā ar dzīvojamās mājas karstā ūdens apgādes sistēmas bojājumu - augšējās sadales cinkotās caurules punktveida koroziju, kas izveidojusies ūdens agresīvās vides iespaidā. Komisija apsekošanas brīdī konstatējusi dzīvokļa /numurs/ bojājumus - koridorā griesti 0,9 m^2, istabā - griesti 1,2 m^2. Aktā minēts, ka dzīvojamā mājā karstā ūdens augšējā sadale renovēta 1999. gadā.

[9.3] Prasītājas pārstāvis 2016. gada 25. jūlijā apsekojot dzīvokli /adrese/, sastādījis Bojātā īpašuma apskates protokolu, kurā konstatēti bojājumi – koridora sienai 4 m^2 pleķi, deformējies reģipsis 2 m^2, atlobās krāsojums, grīdai pacēlies lamināts 1 m^2, istabas griesti 3 m^2 pleķi, sienai 2 m^2 pleķi, uzbriedusi krāsa, durvis piebriedušas, neveras ciet. Veikta bojājumu fotofiksācija.

[9.4] Prasītājas piesaistīts eksperts, pēc prasītājas pasūtījuma apdrošināšanas lietā Nr. 668264, pamatojoties uz Bojātā īpašuma apskates protokolu un objekta fotofiksāciju, 2016. gada 25. jūlijā sastādījis "Dzīvokļa telpu atjaunošanas darbu pēc appludināšanas Tāme Nr. B – 25072016 – 16", kurā salietā dzīvokļa atjaunošanas tiešās izmaksas norādītas 1201,69 EUR.

[9.5] Saskaņā ar īpašuma apdrošināšanas līgumu, ņemot vērā 2016. gada 25. jūlija Tāmē Nr. B – 25072016 – 16 norādītās tiešās izmaksas 1201,69 EUR, prasītāja, atskaitot apdrošināšanas polisē noteikto pašrisku 140 EUR, 2016. gada 26. jūlijā pieņēma lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības 1061,69 EUR apmērā izmaksu.

Prasītāja apdrošināšanas atlīdzību 1061,69 EUR ir izmaksājusi apdrošinātā dzīvokļa īpašniekam, ko apliecina 2016. gada 27. jūlija maksājuma uzdevums Nr. 72113.

[9.6] Prasītāja pamatojoties uz likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu griezusies pie atbildētājas ar 2018. gada 6. jūnija pretenziju par regresa prasības atlīdzību, lūdzot atlīdzināt zaudējumus izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā 1061,69 EUR.

[9.7] Atbildētāja nosūtījusi prasītājai 2016. gada 20. jūnija vēstuli Par zaudējumu atlīdzības noraidīšanu, kurā norādīts, ka zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumi konkrētajā gadījumā nav iestājušies, proti, nav konstatēta SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" vaina, līdz ar to nav tiesiska pamata atlīdzināt radušos zaudējumus.

[10] Likuma "Par apdrošināšanas līgumu" (kas bija spēkā līdz 2018. gada 31. maijam, t.i., kad notika apdrošinātā dzīvokļa saliešana) 40. panta pirmā daļa noteic, ka apdrošinātājs, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, izmaksātās summas apmērā pārņem apdrošinātā prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem (..).

Apdrošināšanas līguma likuma (spēkā no 2018. gada 1. jūnija) 45. panta pirmā daļā ir noteiktas apdrošinātāja, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, subrogācijas tiesības, izņemot personu apdrošināšanas gadījumus.

Ar subrogācijas tiesību saprot apdrošinātāja, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, tiesību pārņemt apdrošinātā prasības tiesības izmaksātās summas apmērā pret personu, kura ir atbildīga par zaudējumiem (Apdrošināšanas līguma likuma 1.panta pirmās daļas 23.punkts).

Tā kā prasītāja ir izmaksājusi apdrošināšanas atlīdzību, tai ir radusies tiesība izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā celt prasību pret personu, kura prasītājas ieskatā ir atbildīga par zaudējumiem.

[11] Lietā pastāv strīds gan par zaudējumu apmēru, gan arī par to, vai atbildētāja ir atbildīga par prasītājam nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu.

[11.1] Saskaņā ar Civillikuma 1770. pantu ar zaudējumiem jāsaprot katrs mantiski vērtējams pametums. Atbilstoši Civillikuma 1771. pantam zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai nu tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu.

[11.2] Civillikuma 1779.pants noteic, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību ir nodarījis. Zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība; 2) zaudējumu esība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (sk. Senāta 2008.gada 2.aprīļa spriedums lietā Nr. SKC-143/2008).

[11.3] Zaudējumi apdrošināšanas kompānijai rodas ar brīdi, kad tiek izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība, ja klients to izvēlas saņemt naudā. Apdrošinātājs izvērtē zaudējumu apmēru un darbojas pēc Apdrošināšanas līguma likumā noteiktā kompensācijas principa, izvērtējot vismazāko iespējamo summu, lai novērstu radītos bojājumus un izpildītu savas ar līgumu uzņemtās saistības.

Judikatūrā atzīts, ka naudas līdzekļi, kas nepieciešami iepriekšējā mantiskā stāvokļa atjaunošanai, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis cietušā esošās mantas samazinājums, proti, kādā apmērā mantas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā. Tāpēc apstāklim, vai norādītais stāvoklis ir ticis atjaunots, cietušajam veicot attiecīgus mantiskus ieguldījumus, nav izšķirošas nozīmes, un tas nevar būt pamats tiesību aizskārēja atbrīvošanai no civiltiesiskās atbildības jeb zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma (sk. Senāta 2016.gada 7.jūnija spriedums lietā Nr. SKC-7/2016).

[11.4] Tiesa par nepamatotu atzīst atbildētājas paskaidrojumos norādīto, ka zaudējumu atlīdzības summa ir nesamērīga liela.

Apstāklis, ka atbildētājas 2016. gada 22. jūlija Aktā Nr. 1 – 8/30042 par konstatētajiem bojājumiem, norādīts mazāks dzīvokļa bojājumu apmērs, nekā prasītājas 2016. gada 25. jūlija Bojātā īpašuma apskates protokolā, saistāms ar to, ka atbildētājas pārstāvji dzīvokļa apsekošanu veikuši 2016. gada 11. jūlijā, savukārt prasītājas pārstāvji vēlāk t.i., 2016. gada 25. jūlijā. Saliešanas rezultātā radušie bojājumi var parādīties vēlāk (slēptie bojājumi, kas nav redzami uzriez), piemēram, tādi kā durvju piebriešana, lamināta pacelšanās, reģipša deformācija krāsas uzbriešana utt.

Tiesa atzīt, ka prasītājas 2016. gada 25. jūlija Bojātā īpašuma apskates protokols, dzīvokļa bojājumu fotofiksācija un 2016. gada 25. jūlija Dzīvokļa telpu atjaunošanas darbu pēc appludināšanas Tāme Nr. B – 25072016 – 16, pierāda salietajam dzīvoklim nodarīto zaudējumu apmēru.

Lai atjaunotu telpas iepriekšējā stāvoklī, bojājumu novēršana nav iespējama, veicot remontu tikai bojātajās vietās. Novēršot bojājumus, ir nepieciešama telpas krāsojuma un materiālu homogēnuma (vienmērīguma) saglabāšana, ievērojot tehnoloģiskās iespējas un īpatnības.

[11.5] Remontdarbu tāmē tiek atspoguļoti bojājumu novēršanai nepieciešamie darbi un to izmaksas, ar kurām ir samērojams tagadējās mantas samazinājums jeb zaudējumi (*sk. Senāta 2019.gada 16.oktobra spriedums lietā Nr. SKC-248/2019*).

Tiesa atzīst, ka Dzīvokļa telpu atjaunošanas darbu pēc appludināšanas tāmē nav iekļauti tādi darbi, kas nebūtu nepieciešami iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai, vai tādi materiāli, kas, no dzīvē gūtajiem novērojumiem, nebūtu vajadzīgi remonta veikšanai pēc saliešanas fakta konstatācijas. Saliešana radījusi bojājumus, kuru novēršanai paredzētie darbi norādīti tāmē.

Atbildētāja nav iesniegusi savu remontdarbu tāmi, kā arī nav apstrīdējusi konkrētas pozīcijas tāmē, kas ietekmētu izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmēru, tālab tiesa vadās no prasītājas iesniegtajiem pierādījumiem par remontdarbiem nepieciešamo materiālu apmēru tiešajām izmaksām.

Atbildētāja paskaidrojumos nav iebildusi pret prasītājas tāmē norādītajiem konkrētiem remonta darbu apmēriem, nav iesniegusi pierādījumus, kas tiesai dotu pamatu apšaubīt prasītājas aprēķinā norādīto remontdarbu apmēru un izmaksas. Tādējādi tiesai ir pamats uzskatīt, ka atbildētāja nav pierādījusi citas noplūdes rezultātā radīto bojājumu atjaunošanas darbu izmaksas.

[11.6] Nepamatots ir atbildētājas arguments, ka tāme nav noformēta atbilstoši Dokumentu juridiskā spēka likuma prasībām. Dokumentu juridiskā spēka likuma 4.panta pirmā daļa noteic, ka, lai dokumentam būtu juridisks spēks, tajā iekļauj šādus rekvizītus: 1) dokumenta autoru nosaukums; 2) dokumenta datums; 3) paraksts (izņemot likumā paredzētus gadījumus).

Iesniegtā tāme ir izdruka, līdz ar to uz tās var nebūt sastādītāja paraksts. Bez tam tiesa vērš uzmanību uz to, ka atbildētāja, atbildot uz prasītājas pretenziju par regresa prasības atlīdzību, nav cēlusi nekādus iebildumus pret minēto tāmi vai zaudējumu apmēru. Atbildētājas vienīgie iebildumi bija saistīti

ar to, ka konkrētā gadījumā nav konstatējama atbildētājas vaina zaudējumu nodarīšanā.

[11.7] Likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 24. panta otrās daļas 1. punkts notiec, ka apdrošinātājam nav tiesību bez pārliecināšanās par apdrošinātā riska iestāšanos noraidīt vai apstiprināt prasību, kas iesniegta, pamatojoties uz apdrošināšanas līgumu.

Likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 24. panta sestā daļa paredz, ka apdrošinātāja pienākums ir pierādīt jebkurus apstākļus, kas to atbrīvo no apdrošināšanas līgumā noteiktajām saistībām izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību.

Likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 1. panta 3.punkts noteic, ka apdrošināšanas atlīdzība ir apdrošinājuma summa, tās daļa vai cita par apdrošināšanas gadījumu izmaksājamā summa vai nodrošinātie pakalpojumi atbilstoši apdrošināšanas līgumam, savukārt 10.punkts noteic, ka apdrošināšana pret zaudējumiem un bojājumiem — apdrošināšana, kad tiek apdrošinātas mantiskas vērtības vai intereses un izmaksājamās apdrošināšanas atlīdzības apmērs ir atkarīgs no apdrošinātajam radušos zaudējumu apmēra.

Saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likuma 31. panta otrās daļas 1. punkta noteikumiem apdrošinātājam nav tiesību bez pārliecināšanās par apdrošināšanas riska iestāšanos un zaudējumu apmēru pieņemt lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

Tiesas ieskatā prasītāja minētās likuma normas ir ievērojusi, jo apdrošināšanas atlīdzība izmaksāta vadoties no 2016. gada 25. jūlija Dzīvokļa telpu atjaunošanas darbu pēc appludināšanas Tāmes Nr. B – 25072016 – 16, kurā kopējā remonta darbu tiešās izmaksas summa norādīta 1201,69 EUR.

[11.7] Atbildējas paskaidrojumos norādītais, ka lietā nav pierādījumu par dzīvokļa iepriekšējo stāvokli pirms remonta, nav pamats prasību noraidīt, jo neviena tiesību norma neuzliek prasītājai pienākumu pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas vai tā noslēgšanas brīdī apsekot dzīvokli. Tāpat neviens normatīvais akts apdrošinātajam neuzliek par pienākumus, veicot cietušā dzīvokļa apsekošanu un tāmes sastādīšanu, pieaicināt attiecīgās dzīvojamās mājas apsaimniekotāja pārstāvi.

[11.8] Ņemot vērā iepriekš norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka lietā ir pierādīta zaudējumu esamība un to apmērs.

[12] Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta otrās daļas 2. punktu dzīvokļa īpašuma atsevišķā īpašuma elementi ir inženiertīkli un inženierkomunikācijas līdz kopīpašuma stāvvadiem.

Atbilstoši Dzīvokļu īpašuma likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktam kopīpašumā esošajā daļā ietilpst atsevišķas dzīvojamās mājas un tās ārtelpu ārējās norobežojošās konstrukcijas, iekšējās slodzi nesošās konstrukcijas, starpstāvu pārsegumi, koplietošanas telpas, kā arī atsevišķo dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikāciju sistēmas, iekārtas un citi ar atsevišķās dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķā īpašuma.

No minētā izriet, ka karstā ūdens augšējās sadale ir atzīstama par kopīpašumam piederošu inženierkomunikācijas sistēmas daļu, par kuras uzturēšanu kā apsaimniekotāja ir atbildīga atbildētāja.

Dzīvojamu māju pārvaldīšanas likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktā kā viens no dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principiem ir noteikts, ka pārvaldīšanas procesa nepārtrauktība nodrošina dzīvojamās mājas lietošanas īpašību (kvalitātes) saglabāšanu visā tās ekspluatācijas laikā.

Dzīvojamu māju pārvaldīšanas likuma 6.pantā noteiktas dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības, tās iedalot obligāti veicamās pārvaldīšanas darbībās un citās pārvaldīšanas darbībās. Saskaņā ar minētā likuma 6.panta otrās daļas 1.punktu par obligāti veicamām pārvaldīšanas darbībām, tiek atzīta dzīvojamās mājas uzturēšana (fiziska saglabāšana) atbilstoši normatīvo aktu prasībām, cita starpā, ar to saprotot, dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu.

Saskaņā ar Civillikuma 3.pantu katra civiltiesiskā attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bija spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies.

Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" (šeit un turpmāk redakcija, kas bija spēkā, kad notika apdrošinātā dzīvokļa saliešana) 6. punkts paredz, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženiertīklu tehnisko apkopi, vizuālo apskati, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs.

Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumi Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu" 2. punkts nosaka, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu veic, lai nodrošinātu dzīvojamās mājas uzturēšanu (fizisku saglabāšanu) visā tās ekspluatācijas laikā un nepieļautu apdraudējuma iestāšanos.

Noteikumu Nr. 907 3. punkts noteic, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehnisko stāvokli nosaka vizuālajā pārbaudē. Pārbaudes faktu fiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumu Nr. 907 13.2. punktu reizi mēnesī veicama inženiertīklu vizuālā pārbaude ūdensapgādes sistēmai.

Tādējādi no minētā secināms, ka ūdensapgādes sistēmas apskate un tehniskā apkope ir atbildētājas obligāti veicamais pienākums.

[12.1] Atbildētāja iesniegusi 2016. gada 7. aprīļa Aktu par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu, kur norādīts, ka karstās ūdensapgādes sistēmas augšējās sadales tehniskais stāvoklis ir apmierinošs.

Tiesa atzīst, ka iepriekš minētais fakts nedod pamatu secinājumam, ka atbildētāja Ministra kabineta noteikumu Nr. 907 13.2. punktā paredzēto pienākumu būtu pildījusi regulāri, jo atbildētāja tiesai nav iesniegusi pierādījumus, ka dzīvojamās mājas apsekošana ir veikta divas reizes gadā.

Šādos apstākļos secināms, ka atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus par to, ka ir izpildījusi pienākumu un veikusi dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju (ūdensapgādes sistēmas) apsekošanu - vizuālo pārbaudi atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 907 prasībām - reizi mēnesī , lai novērstu iespējamo kaitējumu.

[12.2] Māja nodota ekspluatācijā 1974.gadā. Tādējādi inženierkomunikācijām saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 907 2.pielikuma 2.2.punktu vidējais ekspluatācijas termiņš ir beidzies 1994. gadā.

Atbildētāja paskaidrojumos iebildusi, ka komunikācijai būtu iestājies vidējais kalpošanas ilgums, norādot, ka karstā ūdens augšēja sadale renovēta 1999. gadā, tomēr nevienu pierādījumu, kas apstiprinātu šādus apgalvojumus atbildētāja tiesai neiesniedza, neskatoties uz to, ka tiesa par to atbildētājai tika norādījusi 2023. gada 18. jūnija paziņojumā.

Atbildot uz minēto paziņojumu, atbildētāja 2023. gada 27. oktobra paskaidrojumā norādījusi, ka ņemot vērā renovācijas paveikšanas gadu, ir apgrūtinoši ātri atrast dokumentus, tie visdrīzāk atrodas arhīvā.

Turklāt, arī gadījumā, ja ūdens augšējā sadale būtu renovēta 1999. gadā, tad tai saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 907 2.pielikuma 2.2.punktu vidējais ekspluatācijas termiņš būtu beidzies 2019. gadā. Tātad saliešanas brīdī, komunikāciju ekspluatācijas termiņš tuvotos beigām, kas pats par sevi liecina, ka pastāv apstākļi, kas var radīt bojājumu rašanos, līdz ar to prasa īpašu vērību nodrošinot tā ekspluatāciju, lai nepieļautu apdraudējuma iestāšanos.

Lai gan atbildētāja paskaidrojumos atsaukusies uz Ministra kabineta noteikumiem Nr. 907, veicot daudzdzīvokļu mājas apsaimniekošanas/pārvaldīšanas darbības, lietā nav iesniegti pierādījumi tam, ka atbildētāja būtu izpildījusi obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības, tostarp apsekojusi karstā ūdens augšējās sadali reizi mēnesī.

Judikatūrā (*sk. Senāta 2019.gada 16.oktobra spriedums lietā Nr. SKC- 248/2019*) atzīts, ka pārvaldnieku no atbildības par dzīvojamās mājas

inženierkomunikāciju sistēmas bojājumu rezultātā radīto kaitējumu ir pamats atbrīvot, ja ievērota līgumā un likumā noteiktā kārtība un pārvaldnieks no savas puses ir veicis visas nepieciešamās darbības, bet dzīvokļu īpašnieki kopsapulcē ir nobalsojuši pret pārvaldnieka ierosinājumu.

[12.4] Ņemot vērā iepriekš norādīto, tiesa atzīst, ka apdrošinātajam objektam nodarīto zaudējumu apmērs nav uzskatāms par nejaušu, bet atbildētāja, neapsekojot dzīvojamās mājas inženierkomunikācijas, nekonstatējot nepieciešamību veikt tās tehnisko apkopi, un iespējams, ārkārtas remontu, ir pieļāvusi bezdarbību, kas ir cēloniskā sakarā ar zaudējumu rašanos prasītājai dzīvokļu īpašniekam izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā.

Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka lietā ir konstatēti visi priekšnoteikumi zaudējumu atlīdzības prasībai, līdz ar ko no atbildētājas prasītājas labā piedzenami zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības 1061,69 EUR apmērā.

[13] Atbildētājas argumenti, ka polise nepierāda apdrošināšanas līguma noslēgšanu, ir noraidāmi, jo likuma "Par apdrošināšanas līgumu" (kas bija spēkā apdrošināšanas līguma slēgšanas saliešanas brīdī) 1. panta devītā daļa noteica, ka apdrošināšanas polise — dokuments, kas apliecina apdrošināšanas līguma noslēgšanu un ietver apdrošināšanas līguma noteikumus, kā arī visus šā līguma grozījumus un papildinājumus, par kuriem apdrošinātājs un apdrošinājuma ņēmējs ir vienojušies apdrošināšanas līguma darbības laikā. Likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 13. panta pirmā daļa noteica, ka apdrošinātājam ir pienākums izsniegt apdrošinājuma ņēmējam rakstveida apdrošināšanas polisi uzreiz pēc apdrošināšanas līguma noslēgšanas. Arī Apdrošināšanas līguma likuma 19. pantā ir noteikts, ka apdrošinātājs, noslēdzot apdrošināšanas līgumu, izsniedz apliecinājumu par apdrošināšanas līguma noslēgšanu – apdrošināšanas polisi.

[14] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 33.panta pirmo daļu un otrās daļas 1.punktu no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva 159,25 EUR.

[15] Atbilstoši Civilprocesa likuma 195. panta noteikumiem, ņemot vērā Senāta Civillietu departamenta senatoru kopsapulces 2021. gada 15. decembra lēmumu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, norādāmas prasītāja tiesības par laiku no nākamās dienas pēc sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa izbeigšanās līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos 6 % gadā no pamatparāda un par citiem apmierinātajiem blakus prasījumiem, kā arī piedzītajiem tiesāšanās izdevumiem, kopējās summas apmērā (Civillikuma 1753., 1756., 1765. pants), ievērojot Civillikuma 1763. panta 1. punktā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

[16] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājai nosakāms sprieduma labprātīgai izpildei termiņš - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 193., 204[1]., 250.[25], 250.[27] pantu tiesa

nosprieda

apmierināt prasību.

Piedzīt no SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr. 40103362321, par labu apdrošināšanas akciju sabiedrībai "BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, zaudējumus 1061,69 EUR, tiesas izdevumus 159,25 EUR, kopā 1220,94 EUR.

Piedzītās summas samaksa veicama prasītājas pārstāvja sabiedrības ar ierobežotu atbildību "JULIANUS INKASSO LATVIJA", reģistrācijas Nr. 40003717522, norēķinu kontā AS "Swedbank", konta Nr. LV61HABA0551008868793.

Noteikt apdrošināšanas akciju sabiedrībai "BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, tiesības saņemt no SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr. 40103362321, likumiskos nokavējuma procentus 6% (sešus procentus) no simta gadā no piespriestās nesamaksātās summas par laiku no nākamās dienas pēc sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa izbeigšanās līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot Civillikuma 1763.panta noteikumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Noteikt SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2024. gada 3. janvāra apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese I.Rubina